

2021-2022

“ЛАНДБРИДЖ” ХХК -ИЙН
ДААТГАЛЫН НӨХЦӨЛ

“ЛАНДБРИДЖ” ХХК -ИЙН ДААТГАЛЫН НӨХЦӨЛ

1. ЕРӨНХИЙ ЗААЛТ

Энэхүү нөхцөл нь “Ландбридж” ХХК-ийн Даатгагчтай байгуулсан даатгалийн гэрээний дагуу санал болгож буй нөхцөл бөгөөд Ландбридж ХХК-иар дамжуулан тээвэрлэгдэж буй ачаа, бараанд учирч болох эрсдэлийг хамгаалах

2. ДААТГАГЧ

Хаан даатгал ХХК

3. ДААТГУУЛАГЧ

/Тухайн гэрээ хийж буй харилцагч байгууллага, хувь хүн/

4. ДААТГАЛЫН ЗҮЙЛ

Тээвэрлэгдэж буй ачаа, бараа

5. ДААТГАЛЫН ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА

Даатгал нь 2021 оны 11 сарын 01-ны өдрийн 00:00 цагаас 2021 оны 10 сарын 31ний өдрийн 23:59 цагийг хүртэлх хугацаанд ачигдсан ачаа

6. ДААТГАЛЫН ХОХИРЛЫН ҮНЭЛГЭЭ

Гаалийн бүрдүүлэлт хийгдсэн нэхэмжлэхийн дүн, нэг удаагийн тээврийн зардлын нийлбэр

7. НЭГ УДААГИЙН ТОХИОЛДЛООР ОЛГОХ НӨХӨН ТӨЛБӨР

Нэг удаагийн тээвэрлэлтийн буюу нэг удаагийн тохиолдлоор нөхөн төлбөр олгох дээд хэмжээ 2.000.000.000 төгрөг байна

8. ДААТГУУЛАГЧИЙН ХАРИУЦАХ ХЭСЭГ

8.1 Даатгуулагчийн өөрийн хүлээх хариуцлагын хэмжээ 10% буюу хамгийн ихдээ 10,000,000 сая төгрөг байх ба нэг удаагийн тохиолдлоор олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрөөс хасч олгоно;

9. ЗУУЧЛАГЧИЙН ХАРИУЦЛАГЫН ДААТГАЛЫН НӨХЦӨЛ

9.1 Зуучлагч нь “Тээвэр зуучийн үйлчилгээ”-г үйлчлүүлэгчиддээ үзүүлэх, явцдаа зуучлагч, түүний эрх бүхий ажилтны санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэхүйн алдаанаас үүдсэн үйлчлүүлэгчийн ачаанд болон ачаа тээвэрлэх, тээвэр зохион байгуулах, дахин зохион байгуулахтай холбоотой хадгалалтын зардлын хохирол;

9.2 Зуучлагчийн үндсэн ажилтны гаалийн бүрдүүлэлтийн үйлчилгээг үзүүлэх явцдаа санамсар болгоомжгүйн улмаас алдаа гарган хохирол учруулах;

9.3 Зуучлагчийн үндсэн ажилтны гаалийн хяналтын талбайд ачааг ачих, буулгах, хүлээлгэж өгөх үйл ажиллагаанд санамсар болгоомжгүй буруутай үйл ажиллагаа гаргаж захиалагчийн ачаа бараанд хохирол учруулах;

9.4 Гаалийн баталгаат талбайгаас харилцагчийн эзэмшлийн талбайд Зуучлагчийн өөрийн болон гэрээт тээврийн хэрэгслээр хүргэх үед гарах зам тээврийн ослоос үүдэлтэй эрсдэлүүд;

9.5 Зуучлагчийн үндсэн ажилтны зохион байгуулсан экспортын тээвэрт санамсар болгоомжгүйн улмаас гаалийн хяналтын талбай болон агуулахад тухайн ачаа барааны ачилт бэхлэгээг стандартын дагуу шаардлага хангаагүй хийснээс үүдэн захиалагчийн ачаа бараанд хохирол учруулах;

9.6 Зуучлагчийн үндсэн ажилтан санамсар болгоомжгүй буруутай үйлдэл гарган тээврийн үнэ алдаатай боловсруулснаас үүдэн захиалагчийн ачаа бараа хураагдсан тохиолдолд ачаа, барааны хохирлыг төлөх зэрэг эрсдэлүүд багтана.

10. ДААТГУУЛАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

10.1 Даатгалын тохиолдол бий болсон үед даатгагчид 24 цагийн /99904943, 99102573, 75757588/ дотор нэн даруй мэдэгдэн гэрээ болон даатгалын нөхцөлд тусгагдсан баримт материалыг даатгагчид бүрэн гүйцэд хууль зүйн дагуу бүрдүүлэн, даатгалын тохиолдол бий болсон өдрөөс хойш хуанлийн 14 хоногийн дотор бүрэн хүлээлгэн өгөх;

10.2 Даатгалын тохиолдол бий болсны улмаас учирсан хохирлын шалтгаан нөхцөл, хэмжээг үнэн зөв тогтоохын тулд хууль, хяналтын байгууллага, цагдаа, галын байгууллага, эмнэлэг, хөндлөнгийн үнэлгээний байгууллага зэрэг мэргэжлийн холбогдох байгууллагаар шалгуулж акт, дүгнэлт тогтоолгох;

10.3 Даатгуулагч нь өөрийн санаачлагаар даатгалын тохиолдлоос үүдэлтэй шинжээч томилж нөхцөлд түүнтэй холбогдох зардлыг даатгуулагч хариуцан нөхөн төлөх үүрэгтэй.

10.4 Даатгуулагч нь гэрээ байгуулахдаа өөрийн мэдэж байгаа аюул учруулах буюу даатгалын тохиолдол бий болоход нөлөөлж болох ноцтой нөхцөл байдал, түүнчлэн гэрээ байгуулснаас хойш шинээр бий болсон нөхцөл байдал, эрсдэлийн орчны өөрчлөлт, даатгалын тохиолдол бий болох боломжтой нөхцөл орчин бүрдсэн тухай даатгагчид нэн даруй мэдээлэх;

- 10.5 Даатгалын тохиолдол болсон үед даатгалын зүйлийг аюулаас зайлуулах, хадгалж хамгаалах, хор хөнөөлийг бууруулах талаар боломжит арга хэмжээг цаг алдалгүй авах.
- 10.6 Даатгалын жилийн ерөнхий гэрээнээс өөр нөхцөлөөр даатгуулахыг хүссэн тохиолдолд даатгуулагч нь даатгагчтай зөвшилцөн тусгайлан шинээр нэг удаагийн даатгалын гэрээ байгуулна.

11. ДААТГАГЧИЙН ЭРХ, ҮҮРЭГ

- 11.1 Даатгалын зүйлийн хадгалалт хамгаалалт, аюулгүй байдлыг шаардлагатай тохиолдолд газар дээр нь очиж танилцах;
- 11.2 Даатгуулагч аюулыг санаатайгаар ихэсгэсэн бол даатгагч гэрээг цуцлах саналыг нөгөө талд тавих;
- 11.3 Даатгалтай холбоотой шаардлагатай гэж үзсэн мэдээллийг даатгуулагчаас бүрэн хэмжээгээр гаргуулах;
- 11.4 Даатгуулагч нь даатгалын нөхөн төлбөр авах зорилгоор нотлох баримтыг хуурамчаар үйлдсэн, бүрдүүлсэн бол даатгагчаас гэрээг цуцалж, эрүүгийн харуцлага хүлээлгэхээр баримтыг хуулийн байгууллагад шилжүүлнэ.
- 11.5 Даатгалын тохиолдол бий болсон тохиолдолд түүний шалтгаан, нөхцөлийг судлах, эрх бүхий байгууллагаар шалгуулах, шаардлагатай мэдээ, мэдээллийг Даатгуулагчаас шаардах;

12. ДААТГАЛЫН ЭРСДЭЛ

- 12.1 Хөлөг онгоц хайргадах, живэх, хөмрөх;
- 12.2 Газраар явагч тээврийн хэрэгсэл хөмрөх, онхолдох, замаас гарах;
- 12.3 Усан онгоц болон бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэл хоорондоо мөргөлдөх;
- 12.4 Тээврийн хэрэгслээс бусад зүйлтэй (объектэй) мөргөлдөх. (Усан тээврээс бусад тохиолдол);
- 12.5 Онгоцны буудал дээр барааг албан хүчээр буулгах;
- 12.6 Гал болон дэлбэрэлт;
- 12.7 Газар хөдлөлт, галт уулын дэлбэрэлт мөн аянганд цохнуулах, үер, далайн шуурга, хуй салхи, ширүүн том хэмжээний мөндөр;
- 12.8 Гуравдагч этгээдийн хорлон сүйтгэх санаатай үйлдэл;
- 12.9 Хулгайн эрсдэл (бараа хэсэгчлэн болон бүхлээрээ хулгайд алдагдах);
- 12.10 Ерөнхий дундаж (general average);
- 12.11 Хөлгийн тавцангаас барааг зайлшгүй тохиолдлын улмаас хаях (jettison);

- 12.12 Хөлгийн тавцангаас бараа усанд цохигдон унах;
- 12.13 Далайн дээрэм;
- 12.14 Хөлөг онгоц, агуулах, чингэлэг болон бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэлд ус нэвтрэх;
- 12.15 Барааг ачих болон буулгах үед бараа хэсэгчлэн болон бүхлээрээ алдагдах ;
- 12.16 Биет ачаанд учирч болох дээр дурьдагдаагүй бусад эрсдэл;

13. НӨХӨН ТӨЛБӨРИЙН ТУСГАЙ НӨХЦӨЛ

- 13.1 Бүрэн сүйрлийн үед: Даатгалын барааны өртөг болон тээврийн зардлын хэмжээгээр олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрийг олгоно.
- 13.2 Хэсэгчилсэн сүйрлийн үед: Даатгалын зүйлд учирсан сүйрлийн тогтоогдсон хувиар даатгалын нийт үнэлгээнээс олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрийг тогтооно.
- 13.3 Хэрэв даатгалын зүйл бүхэлдээ хулгайд алдагдан гэрээнд заасан хугацаандаа эцсийн цэгтээ хүргэгдээгүй бөгөөд түүнээс цааш 60 хоног дотор олдоогүй бол бүрэн сүйрэл болсонд тооцон нийт үнэлгээний хэмжээгээр олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрийг тогтооно.
- 13.4 Даатгагчтай тохиролцолгүйгээр даатгалын зүйлийг нөхөн сэргээсэн зардал нь нөхөн төлбөрийн хэмжээг тодорхойлох үндэслэл болохгүй.
- 13.5 Даатгалын зүйл бүрэн сүйрсэн гэж үзэж даатгагч нь даатгалын нөхөн төлбөрийг даатгуулагчид олгосон тохиолдолд тухайн сүйрсэн даатгалын зүйлийн өмчлөх эрхийг даатгагчид шилжүүлнэ.
- 13.6 Даатгагчийн нөхөн төлбөр хариуцсан ажилтан нөхөн төлбөрийн баримтуудыг бүрэн гэж хүлээн авч, зохих баримт үйлдсэн өдрөөс хойш ажлын 15 өдрийн дотор энэхүү гэрээгээр тохиролцсон хэмжээнд олгоно. Хэрэв даатгагч нь даатгалын нөхөн төлбөр хүссэн баримт бичгийг хянах явцад нэмэлт мэдээлэл цуглуулах, төрийн эрх бүхий байгууллагаар шалгуулах шаардлага гарсан тохиолдолд энэхүү хугацааг даатгуулагчтай зөвшилцөж сунгаж болно.
- 13.7 Хэрэв даатгалын нөхөн төлбөртэй холбоотойгоор тухайн хэрэг төрийн захиргааны байгууллагад хянагдаж байгаа, шүүхийн журмаар хянан хэлэлцэгдэж байгаа бол тухайн процессын дагуу хугацаа сунгагдаж болно.
- 13.8 Даатгалын тохиолдол бий болсны дараа даатгагч нөхөн төлбөрийг олгосон нөхцөлд буруутай этгээдээс төлбөр нэхэмжлэх даатгуулагчийн эрх нь даатгалаар олгогдсон нөхөн төлбөр, түүнтэй холбогдон гарсан зардлын хэмжээгээр даатгагчид шилжинэ.
- 13.9 Даатгалын нөхөн төлбөрийг зохих журмын дагуу даатгуулагчид олгох бөгөөд олгосноос хойш Даатгуулагч гарсан хохирлыг буруутай этгээдээр нөхөн төлүүлсэн болох нь тогтоогдсон тохиолдолд Даатгуулагч нь олгогдсон нөхөн төлбөрийг үл маргах журмаар Даатгагчид бүрэн буцаан төлнө.

13.10 Даатгагчийн хүлээх хариуцлага нь бүхлээрээ буюу хэсэгчлэн өөр даатгалын гэрээгээр даатгагдсан бол нөхөн төлбөр нь хүчин төгөлдөр буй бүх даатгалын гэрээнүүдийн хариуцлагын дээд хязгаарын нийлбэр дүнд даатгагчийн хүлээх хариуцлагын эзлэх хувиар даатгуулсан хариуцлагын хязгаараас тооцож олгоно.

13.11 Бүх нөхцөлд нөхөн төлбөрийг даатгалын үнэлгээнд багтаан нэхэмжлэлийн дагуу гэрээнд үндэслэн олгоно. Энэхүү олгохоор шийдсэн нөхөн төлбөрийн дүнгээс ААНОАТ Хуульд заасан 10 хувийн татварыг суутган тайлагнана.

13.12 Даатгалын зүйлийн ашиглаж болох үлдэх хэсгийн өртгийг олгохоор тооцсон нөхөн төлбөрөөс хасч олгоно. Эсхүл даатгалын нөхөн төлбөр олгогдсон зүйлийн үлдэх хэсэг нь даатгагчийн өмч болно. Тухайн нөхөн төлбөр олгогдсон даатгалын зүйлийн үлдэх хэсгийг даатгуулагч нь даатгагчид хүлээлцэх үүрэгтэй ба хүлээлцэх хүртэлх зардалыг Даатгуулагч хариуцахгүй.

Цуглуулбар ачааны ачилт бэхэлгээ болон цуглуулбар ачааг сэлгэн ачих үеийн ачилт бэхэлгээнээс үүдэлтэй учирсан хохирлыг олгох бөгөөд ийнхүү олгохдоо нэг удаагийн тохиолдлоор олгох нөхөн төлбөрийн дээд хэмжээ 5,000,000 төгрөг байна.

14. ДААТГАЛД ХАМААРАХГҮЙ НӨХЦӨЛ

Даатгуулагчийн доорх үйлдэлтэй холбоотой нөхцөлүүд:

14.1 Даатгалын зүйлийг зориулалтын бус, тохиромжгүй тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэсэн, мөн зориулалтын бус чингэлэг, хайрцаг сав, агуулахад агуулсан;

14.2 Цаг хугацаа, температур, улирлын шинжтэй бүтээгдэхүүний тус онцлогийг харгалзалгүй тээвэрлэсэн буюу тусгай зориулалтын чингэлэг, тээврийн хэрэгслийг ашиглаагүй тээвэрлэсэн, тухайн ачааны холбогдох бичиг баримтад хайхрамжгүй хандан, гаалийн бүрдүүлэлтийг хийж чадаагүйгээс үүдэн гарсан хохирол;

14.3 Даатгуулагч даатгалын гэрээгээр болон холбогдох хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй тохиолдолд;

14.4 Даатгуулагч болон түүний ажилтны санаатай болон болгоомжгүй үйлдэл эс үйлдэхүйн улмаас ачаанд учирсан хохирол;

Даатгалын зүйлийн онцлог болон сав баглаа боодолтой холбоотой нөхцөлүүд:

14.5 Даатгалын зүйлийн хэвийн хорогдол, элэгдэл, ууршилт, алдагдал, жин хэмжээний багасалт;

14.6 Гадны нөлөөлөлгүйгээр даатгалын зүйл өөрийгөө устгах, шинж чанараа алдах;

14.7 Даатгалын зүйлийн хадгалалтын горим алдагдах, хугацаа хэтрэх, үйлдвэрлэлийн гэмтэл, гологдол;

14.8 Бүтээгдэхүүний сав баглаа боодлын шошго, хамгаалалтын болон зөөх зориулалтаар хийгдсэн гадны нөлөөнөөс хамгаалсан сав баглаа боодол гэмтэх;

14.9 Даатгалын бус тохиолдолоор даатгалын зүйлийн хамгаалалтын болон зөөх зориулалтаар хийгдсэн гадны нөлөөнөөс хамгаалсан сав баглаа боодол гэмтсэнээс даатгалын зүйд хохирол учрахад;

Тээвэрлэгч болон тээвэрлэлттэй холбоотой нөхцөлүүд:

14.10 Тээвэрлэлтийн хугацаа хоцрох, тээвэрлэлт саатах, түүнээс үүдэлтэй хохирол, тээвэрлэлтийн явцыг саатуулж болох тээвэрлэгчийн төлбөрийн чадвар муудалт, санхүүгийн хүндрэл;

14.11 Тээвэрлэлт хийхдээ тухайн тээвэрлэлт хийж буй тээврийн хэрэгсэлтэй холбоотой тухайн улсын болон олон улсын замын хөдөлгөөний тухайн хууль, дүрэм, журам болон олон улсын гэрээ, конвенцийг баримтлаагүйгээс үүдэн гарсан хохирол;

14.12 Даатгуулагчийн ажилтны буруутай үйл ажиллагааны улмаас ачаа хадгалалтын зардал гарсан тохиолдолд тухайн зардал болон зардалтай холбоотой бүх төрлийн торгууль, хүү, алданги;

14.13 Цаг хугацаа, температур, улирлын шинжтэй бүтээгдэхүүний тус онцлогийг харгалзалгүй тээвэрлэсэн буюу тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл, чингэлэг зэргийг ашиглаагүй, өөр хоорондоо харшлах ачаа, бүтээгдэхүүнүүдийг хамтад нь тээвэрлэсэн, зориулалтын тээврийн хэрэгслийг ашигласан боловч дээр дурьдсан нөхцөлүүдийг хангаагүй, үйлдвэрлэгчээс өгсөн заавар, сануулгыг баримтлаагүй, тус бүтээгдэхүүнийг тээвэрлэх тухай монгол улсын болон олон улсын стандарт шаардлага хангаагүй тээвэрлэсэн, тээврийн хэрэгслийг унтраасан, тухайн ачааны холбогдох бичиг баримтад хайхрамжгүй хандан, гаалийн бүрдүүлэлтийг хийж чадаагүйгээс үүдэн гарсан хохирол;

Нийгмийн шинжтэй нөхцөлүүд:

14.14 Дайн, бослого, үймээн, эсэргүүцэл, террорист үйл ажиллагаа, ажил хаялт, олзлох, булаах, саатуулах, хорих далайн дээрэм (далайн дээрэм нь А нөхцөлд хамаарахгүй) зэрэг үйлдэл;

14.15 Торпед, дэлбэлэгч цэнэг, бөмбөг болон дайны хаягдсан зэвсгүүд мөн атомын болон цөмийн задрал, нэгдэл, түүнтэй төстэй урвал, цацраг идэвхит хүч ашигладаг зэвсэг, төхөөрөмжийн хэрэглээнээс үүдсэн шууд болон шууд бус хохирол, зардал;

14.16 Хуулийн дагуу битүүмжлэгдэх, хураагдах, улсын өмчид шилжүүлэгдэх, шүүхийн шийдвэрээр бусдад хураагдах, шилжсэнээс үүссэн хохирол;

Онцгой нөхцөлүүд:

14.17 Электрон болон механик эвдрэлээс шалтгаалсан хохирол, мөн даатгагдаагүй эрсдэлээс үүдсэн хохирол;

Газарзүйн нөхцөлүүд

14.18 Доорхи бүс нутаг, улс орнуудруу тээвэрлэсэн болон тэндээс тээвэрлүүлсэн аливаа ачаа бараа, эсхүл эдгээр улс орнуудыг дамжин өнгөрөхөд учирсан хохирол;

14.19 Зүүн Африк, баруун Африк, төв Африк, өмнөд Африк;

14.20 Олон улсын Ачаа Тээврийн Нэгдсэн Хороо (JCC-Joint Cargo Committee)-с зарладаг жагсаалтад эрсдэл өндөр, илүү өндөр, онцгой өндөр, маш өндөр (high, very high, severe, extreme) зэрэглэлийн эрсдэлтэй гэж тусгагдсан улс орнууд;

Бусад

- 14.21** Гуравдагч этгээдийн улс төр, үзэл санаа, шашны, танхайн сэдэлтэй үйлдэл;
- 14.22** Хүрээлэн буй орчинд, тээвэрлүүлж буй тээврийн хэрэгсэлд болон гуравдагч этгээдэд учруулсан хохирол;
- 14.23** Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол даатгалын зүйлийн зөвшөөрөгдсөн байршил өөрчлөгдсөн, бусдад барьцаалуулах, түрээслэх, зээлдүүлэх, болон ашиглуулах үед гарсан хохирол;
- 14.24** Даатгалын тохиолдлоос үүдсэн эдийн засгийн хохирол;
- 14.25** Даатгалын зүйлийг засварлах зардал нь тухайн зүйлийн өөрийн үнээс давсан хэсгийг;
- 14.26** Гаалийн үйл ажиллагаатай холбоотойгоор төлөгдсөн болон төлөх бүхий л татвар хураамж, НӨАТ нь даатгалын эрсдэлд хамаарахгүй учир нөхөн төлбөр олгохгүй. Харин ачаанд бүрэн сүйрэл учирч зайлшгүй авран хамгаалахтай холбоотойгоор дээрх гаалийн татвар хураамж төлөх тохиолдолд даатгагчтай заавал зөвшилцөх бөгөөд энэхүү ажиллагаа хийгдээгүй, даатгагчтай зөвшилцөлгүй төлсөн тохиолдолд холбогдох зардлыг даатгагч нөхөн төлөхгүй. ;
- 14.28** Даатгуулагч, түүний ажилтны буруутай үйл ажиллагааны улмаас ачаа хадгалалтын зардал гарсан тохиолдолд тухайн зардал болон зардалтай холбоотой бүх төрлийн торгууль, хүү, алданги мөн ачаанд учирсан аливаа хохирол;
- 14.29** Илгээгчээс дутуу илгээсэн, сэлгэн ачилтын явцад дутуу ачсан, ачааны сав баглаа боодол, лац анхны илгээгчээс гарсан байдлаас өөрчлөгдөн, тохиолдолд ачаанд учирсан хохирол түүний үр дагавар;
- Ачаа барааг тээвэрлэхтэй холбоотой стандарт, дүрэм журам мөрдөөгүй, шаардлага хангаагүй чингэлэг, тээврийн хэрэгсэл, ачаа барааны сав баглаа боодол, хамгаалалтын болон зөөх зориулалттай хийгдсэн сав, ачааны бэхлэгээ зэргийг үйлдвэрлэгч болон тээвэрлэгчээс өгсөн заавар, сануулга болон түүнтэй холбоотой тээвэрлэхэд зориулагдсан монгол улсын болон олон улсын гэрээ, стандартын шаардлага хангаагүй, хийгдээгүйгээс үүдэн гарсан хохирол;
- Даатгуулагч нь энэ гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй бол нөхөн төлбөр олгохгүй;
- Илгээгч ачилт бэхлэгээ хийсэн битүү чингэлэг, битүү бүхээгтэй ачааны тэрэг, битүү тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэгдэж буй ачааны хувьд тээвэрлэлтийн явцад гарсан ачилт бэхлэгээнээс үүдэлтэй бүхий л эрсдэл, хохирлыг Зуучлагч хариуцахгүй;

15. ДААТГАХГҮЙ АЧАА

Гадаад ачаа тээврийн даатгал

- 15.1** Бүх төрлийн хариуцлагын даатгал;
- 15.2** Мөнгөн тэмдэгтүүд, хувьцаа, бонд;
- 15.3** Тэжээвэр болон зэрлэг мал амьтад;
- 15.4** Тэсэрч дэлбэрэх бодис, хориотой бараа;
- 15.5** Сав баглаа, чингэлэг;

15.6 Эрдэнэсийн зүйлс, түүхийн дурсгалт зүйлс, архелогийн олдвор;

15.7 Албан бичиг, тамга, тэмдэг;

Тэвээр зуучлагчийн хариуцлагын даатгал

15.8 Бэлэн мөнгө, Хувьцаа, бонд, Эрдэнэсийн зүйлс;

15.9 Амьтан;

15.10 Албан бичиг, Тамга тэмдэг;

15.11 Гар утас;

15.12 Хориотой ачаа, бараа;

15.13 Салот, тэсрэх сум, шахмал болон шингэн байдалтай тэсэрч дэлбэрэх;

15.14 Түргэн муудах хүнсний бүтээгдэхүүн;

16. ДААТГАЛЫН НӨХӨН ТӨЛБӨР ОЛГОХООС ТАТГАЛЗАХ НӨХЦӨЛ

- 16.1** Даатгуулагч даатгагчид худал мэдээлсэн, хуурамч бичиг баримт бүрдүүлсэн, бүрдүүлэхээр завдсан;
- 16.2** Даатгал хийлгэх үедээ даатгалын зүйлтэй холбоотой мэдээлэл худал буюу зөрүүтэй болон даатгалын асуулгыг үнэн зөв өгөөгүй бол;
- 16.3** Даатгалын тохиолдол болсоныг нотлох боломжгүй бол;
- 16.4** Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол Даатгуулагчийн гэмт хэргийн шинж чанар, зорилготойгоор үйлдсэн үйлдлийн улмаас учруулсан аливаа хохирол;
- 16.5** Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол даатгалын зүйлд гарсан хохирлоос үүдэн гарсан эдийн засгийн алдагдал;
- 16.6** Даатгалын эрсдэлийн улмаас даатгалын зүйлийн байршиж буй газар, шороо, хөрс, агаар, газрын хэвлийн болон байгаль орчинд учирсан хохирол;
- 16.7** Хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр гэрээ болон даатгалын нөхцөлүүдэд тусгагдсан баримт материалыг даатгалын тохиолдол бий болсон өдрөөс хойш хуанлийн 30 хоног дотор хүлээлгэн өгөөгүй бол;
- 16.8** Даатгуулагч даатгагчидтай тохиролцолгүйгээр даатгалын зүйлийг нөхөн сэргээсэн нь хохирлын бодит үнэлгээг тогтоох, батлах боломжгүй болгосон тохиолдолд;
- 16.9** Даатгуулагч, түүний ажилтны сэтгэцийн эмгэг болон эрх зүйн чадамжгүй үед хийсэн аливаа үйлдлээс үүдсэн гарсан аливаа хохирол;
- 16.10** Даатгуулагчийн согтууруулах ундаа, мансууруулах бодис, сэтгэцэд нөлөөлөх эм бэлдмэл хэрэглэсэн болон хэрэглэх үед хийсэн үйлдлийн улмаас үүдэн гарсан хохирол;

- 16.11 Байлдааны зэвсэг хэрэглэх, атомын болон цөмийн дэлбэрэлт, цацраг идэвхит цэнэгийн нөлөөгөөр үүссэн хохирол;
- 16.12 Дайн, дайны шинжтэй тэмцэл, хувьсгал, маргаан, булаан эзлэх, барьцаалах, баривчлан саатуулах, мина хаях, бөмбөг дэлбэлэх зэрэг үйл ажиллагаанаас үүдсэн хохирол;
- 16.13 Энэхүү гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол нийгмийн эмх замбараагүй байдал, иргэний бослого, үймээн, гэмт халдлага, террорист болон улс төрийн шинж чанартай үйл ажиллагааны улмаас үүдсэн хохирол;
- 16.14 Даатгуулагч энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй буюу зохих ёсоор биелүүлээгүй бол;
- 16.15 Даатгалын зүйлийн өмчлөлд өөрчлөлт орсон талаар даатгагчид 30 хоногт багтаан мэдэгдээгүй үед учирсан хохирол;
- 16.16 Хууль тогтоомж болон холбогдох эрх зүйн актад заасан бусад тохиолдол;
- 16.17 Тээвэрлэгдэж буй ачаа барааны үйлдвэрийн дефектээс үүдэн гарсан хохирол;

17. НӨХӨН ТӨЛБӨРТ БҮРДҮҮЛЭХ МАТЕРИАЛ

- 17.1 Даатгуулагчийн хохирол нөхөн төлүүлэх тухай өргөдөл, албан бичиг;
- 17.2 Тээврийн баримтын хувь, тээврийн хөлсний нэхэмжлэхийн хуулбар;
- 17.3 Даатгагч шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд даатгалын зүйлийн хохирлын шалтгаан, хэмжээний талаарх мэргэжлийн байгууллагын хохирлын акт, дүгнэлт, тодорхойлолт, материал болон баримт; /Монголын үндэсний худалдаа аж үйлдвэрийн танхимын экспертийн дүгнэлт, Цагдаагийн газрын тодорхойлолт, ОБЕГазар, шүүх, прокурор, мөрдөн байцаах газар, холбогдох засаг захиргааны байгууллага болон хөндлөнгийн үнэлгээний байгууллагын дүгнэлт, акт гэх мэт/;
- 17.4 Даатгагч шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт баримт, материалууд;
- 17.5 Барааны үнийн нэхэмжлэл, тоо ширхэгийн мэдээлэл, шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд даатгагч нь барааны нэхэмжлэх (commercial invoice)-г гаалийн тамга, тэмдэг дарагдсан байдлаар шаардана;
- 17.6 Учирсан хохиролтой холбоотой хохирогч болон ачаа хүлээн авагчийн өргөдөл, тодорхойлолт, шаардлагатай мэдээ, мэдээллүүд;

18. НЭР ТОМЪЁНЫ ТАЙЛБАР

- 18.1 “Осол” гэж аливаа хатуу биет даатгалын зүйлд гаднаас гэнэт, механик хүчээр үйлчилж, түүний даатгуулах үеийн хэлбэр, хэмжээ, шинж чанар, төлвийг өөрчлөх үйл явцыг хэлнэ;

- 18.2 “Барааны нэр төрөл” гэж олон улсын тээвэрлэлтэнд хориглосон болон хасалтад заагдсанаас бусад бараанууд;
- 18.3 “Тээвэрлэж буй ачаа” гэж даатгуулагчийн үйлчлүүлэгч, түүний импортлох болон экспортлох ачаа тээврийг;
- 18.4 “Тээвэрлэгдэж буй ачааны даатгалын хүчинтэй хугацаа” гэж тухайн ачаа тээвэрлэлтэд гарсан үеэс даатгалын хамгаалалт эхлэн эцсийн цэгт буюу хүлээн авчийн эзэмшилд очсоноор даатгалын хамгаалалт дуусгавар болно;
- 18.5 “Даатгалын үйлчлэх хүрээ” гэж олон улсын ачаа тээврийн нэгдсэн хороо (JCC-Joint Cargo Committee)-с зарладаг жагсаалтад эрсдэл өндөр, илүү өндөр, онцгой өндөр, маш өндөр (high, very high, severe, extreme) зэрэглэлийн эрсдэлтэй гэж тусгагдсан улс орнуудаас бусад улс орон руу ачаа тээвэрлэх болон ачаа тээвэрлэгдэн Монгол улс руу тээвэрлэх;

- 18.6 “Илгээгч” гэж даатгалын зүйлийг хүлээн авагч руу тээвэрлэлтийн нөхцөл шаардлагыг хангасан, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд заасан сав баглаа боодол, ачилт, бэхлэгээний шаардлага, нөхцөлийн дагуу зориулалтын, тохиромжтой сав, баглаа боодолтой байршуулах, хагарч, асарч, муудаж чанарын шаардлага болон анх байсан төлөвөө алдахгүй байх зориулалтын, тохиромжтой сав баглаа боодолд хийн илгээж буй этгээдийг хэлнэ.

- 18.7 “Даатгалын сертификат” гэж жилийн гэрээний хувьд тээвэрлэлт бүрт тухайн даатгалын зүйл даатгалтайг баталсан, даатгагчаас олгогдох баримт бичгийг хэлнэ.

- 18.8 “Хүлээн авагч” гэж даатгалын зүйлийг илгээгчээс эцсийн цэгт буюу захиалгад заасан газарт хүлээн авч, ачаа хүлээлцэх акт (Delivery receipt)-ийг үйлдэх, мөн даатгагчид хохирлын талаар мэдээлэх этгээдийг хэлнэ.

- 18.9 “Хөндлөнгийн шинжээчийн тайлан (inspection survey report)” гэж ачаа барааг зөөвөрлөх тээврийн хэрэгсэлд ачуулахын яг өмнө болон дараах, ачаа барааг тээвэрлэгдэх явцын болон эцсийн цэгт хүргэгдэн ирсэн ачаа барааг хүлээн авах үеийн нөхцөл байдал, шинж чанар, фото зургийг хавсаргасан хөндлөнгийн албан ёсны шинжээч байгууллагын шалгасан баримт бичгийг хэлнэ.

- 18.10 “Олгохоор тооцсон нөхөн төлбөр” гэж даатгалын тохиолдлын улмаас даатгалын зүйлд учирсан хохирлыг даатгалын гэрээнд заасны дагуу даатгагчаас тооцоолж гаргасан нөхөн төлбөрийн хэмжээг хэлнэ.

- 18.11 “Өөрийн хүлээх хариуцлага” гэж даатгуулагч өөрт учирсан хохирлынхоо тодорхой хэсгийг өөрөө хариуцахыг хэлнэ.

- 18.12 “Ерөнхий дундаж (general average)” гэж далайн тээврийн үед тохиолддог бөгөөд тухайн ачаа бараанд үүссэн нөхцөл байдал нь бусад ачаа бараа болон хөлөг онгоцны аюулгүй байдалд заналхийлж байвал хөлгийн ахмад ерөнхий дунджийг зарлан, хамгийн ойр байрлах порт руу чиглэлийг өөрчилдөг. Үүнтэй холбоотойгоор үүссэн зардлыг хөлөг онгоц дээрх ачаа бараа эзэмшигч өмчлөгчид нийт хохирлын дүнд эзлэх өөрийн ачаа барааны хувийн жингээр хариуцлага хүлээх харилцааг хэлнэ.

- 18.13** “Ачааг хаях (jettison)” гэж тухайн ачаа бараа нь бусад ачаа бараа болон агаарын хөлөг, хөлөг онгоцны аюулгүй байдалд заналхийлж байвал тухайн онгоцны тэнцвэртэй байдлыг хангах зайлшгүй шаардлагаар ачаа барааг агаарын хөлөг, хөлөг онгоцноос хаяхыг хэлнэ.
- 18.14** “Нэг удаагийн тохиолдол” гэж нэг удаагийн тээвэрлэлтээр нэг тээврийн хэрэгслээр ачаа тээвэрлэж байх үед ижил шалтгааны улмаас үүссэн ослоос үүдэн гарсан хохирлуудын нийлбэр;

